

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Сонько С.П.

(ініціали, прізвище)

«*31*» *серпня* 202*1* р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Освітній рівень: доктор філософії

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 103 «Науки про Землю»

Освітня програма: Науки про Землю

Факультет: плодівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <u>3</u> <i>(1 кредит становить 30 годин)</i>	Галузь знань 10«Природничі науки» (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – <u>1</u>	Спеціальність 103 «Науки про Землю» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>3</u>		<u>1</u> -й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) <i>(за наявності)</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – <u>90</u>		<u>1</u> -й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>2</u> самостійної роботи студента – <u>16</u>	Освітній рівень <u>Доктор філософії</u> (назва) Освітня програма <u>Науки про Землю</u> (назва)	бгод.	
		Практичні, семінарські	
		<u> </u> бгод.	
		Лабораторні	
		<u> </u> год.	<u> </u> год.
		Самостійна робота	
		<u>78</u> год.	
		Вид контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „ Педагогіка і методика викладання у вищій школі” розрахована на слухачів, які навчаються за освітнім рівнем підготовки докторів філософії і є однією із складових цілісної професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи.

Робоча програма побудована у відповідності до модернізації освітньої діяльності в Україні в контексті Європейських вимог.

Мета вивчення дисципліни: допомогти слухачам засвоїти теоретико-методологічні основи педагогіки і психології вищої школи, оволодіти педагогічною майстерністю та методикою викладання навчальних дисциплін у вузі.

Завдання вивчення дисципліни: студенти повинні навчитися складати робочу програму дисципліни; готувати опорний конспект лекції; оволодіти основними методами читання лекції; навчитись використовувати інтерактивні методи навчання під час проведення практичних та семінарських занять; вміти планувати та організувати самостійну роботу студентів з навчальної дисципліни; застосовувати рейтингову систему оцінки знань студентів; використовувати педагогічні тести з метою перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; вміти проводити заліки і экзамени; враховувати індивідуально-психологічні особливості студентів при здійсненні навчального процесу.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: навчальна дисципліна «Педагогіка і методи навчання у вищій школі» є базовою для дослідницької роботи і написання дисертаційної роботи

Завданням вивчення дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі» є здобуття таких компетентностей:

інтегральна: Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі конструктивної географії, взаємодії природи та суспільства, ресурсознавства, вести дослідницько-інноваційну діяльність, спрямовану на творчий розвиток існуючого й створення нового знання у згаданих вище галузях.

загальні компетентності:

-здатність до усного та письмового спілкування як українською, так і іноземною мовами;

-здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, а на їх підґрунті генерувати нові ідеї;

-здатність здійснювати професійну науково-дослідну та виробничу діяльність зберігаючи природне та культурне надбання;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

-вміння встановлювати й мотивувати міждисциплінарні зв’язки як з іншими науками про Землю, так і науками суспільно-гуманітарного циклу;

-Вміння розробляти структурно-логічну схему підготовки фахівців зі спеціальності 103 «Науки про Землю»

Програмні результати навчання:

- використовувати на практиці методи природничо-наукових, гуманітарних та фахових дисциплін в різноманітних видах своєї професійної діяльності з раціонального використання природних ресурсів;
- прагнути до ефективного ділового та наукового спілкування у творчому науковому колективі та на виробництві, дотримуючись принципів професійної етики, використовуючи соціологічні та психологічні методи;
- уміти:забезпечити сприятливий психологічний клімат в колективі;оцінювати професійний і моральний стан працівників колективу;вирішувати конфліктні та стресові ситуації;
- проводити роз'яснювальну роботу щодо безпечних умов праці;
- набути вміння збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти та самоаналізу, толерантно ставитися до протилежних думок, брати участь в дискусіях, виборі оптимальних рішень
- мати здатність діяти соціально свідомо і відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень, здатність мотивувати співробітників та рухатися до спільної мети.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі

Тема 1. Система вищої освіти в Україні

Вища освіта в Україні, її цілі та завдання. Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика. Освітньо-кваліфікаційні рівні (ступенева освіта) в Україні.

Тема 2. Вища освіта та Болонський процес

Вища освіта та Болонський процес. Система вищої освіти в країнах Європи та Америки. Болонський процес як засіб інтеграції Європейської вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі

Тема 3. Аудиторні форми організації навчання у вищому навчальному закладі: підготовка та методика проведення

Вузівська лекція, її види та методика підготовки. Методика підготовки і проведення практичних та семінарських занять.

Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.

Поняття про інтерактивні методи навчання і їх класифікація. Кейс-метод у викладанні фахових дисциплін. Ділові та рольові ігри як форма проведення практичних занять. Метод мозкового штурму та його використання при груповому вирішенні творчої проблеми. Соціально-психологічний тренінг.

Тема 5. Організація самостійної роботи студентів

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними. Форми і методи контролю самостійної роботи студентів. Організація науково-дослідної роботи студентів, її специфіка.

Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів

Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів

Види контролю знань студентів, їх характеристика. Тестовий контроль знань. Види тестів і методика їх розробки. Модульно-рейтингова система оцінки знань студентів. Основні принципи її побудови. Основні вимоги і методики проведення заліків та екзаменів.

Тема 7. Психолого-педагогічні основи педагогічного співробітництва викладача і студентів

Психологічна характеристика особистості студента. Педагогічна майстерність викладача та її складові. Педагогічне спілкування та умови його ефективності.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в світі												
Тема 1. Система вищої освіти в Україні	12	2				10						
Тема 2. Вища освіта та Болонський процес	12		2			10						
Разом за змістовим модулем 1	24	2	2			20						
Змістовий модуль 2. Форми навчання у вищому навчальному закладі												
Тема 3. Аудиторні форми організації	12	2				10						
Тема 4. Інтерактивні методи вузівського навчання.	16		2			14						
Тема 5. Організація самостійної роботи студентів	10					10						
Разом за змістовим модулем 2	38	2	2			34						
Змістовий модуль 3. Форми контролю і діагностики знань студентів												
Тема 6. Контроль і діагностика знань студентів	16	2				14						
Тема 7. Психолого-педагогічні основи	12		2			10						
Разом за змістовим модулем 3	28	2	2			24						
Усього годин	90	6	6			78						

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

<i>Назва теми та питання семінару</i>	Кількість годин
Тема 1. Системи вищої освіти у країнах Європи. Принципи і шляхи їх інтеграції 1. Сучасні принципи побудови і завдання вищої освіти у розвинених країнах. 2. Заклади і ступеневість освіти. 3. Організація навчального процесу. 4. Методи і засоби навчання.	2
Тема 2. Інноваційні педагогічні технології в освіті 1. Розробка та впровадження у навчальний процес дистанційної освіти. 2. Комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу 3. Інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів	2
Тема 3. Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності 1. Навчання як специфічний вид пізнавальної діяльності, його структура. 2. Індивідуальні відмінності у здібності студентів до навчання. 3. Вплив навчального процесу у вузі на розвиток інтелекту студента	2
Всього:	6

6. Самостійна робота

Таблиця 5

<i>Перелік завдань та інших питань для самостійного вивчення</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Ознайомитися із змістом документів Болонського процесу	4
2. Ознайомитися із принципами побудови систем вищої освіти Англії, Італії, Іспанії, Німеччини, Франції та інших країн Європейського Союзу	6
3. Вивчити нормативні та інструктивні матеріали Міністерства освіти і науки України щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України	4
4. Скласти робочу програму навчальної дисципліни (за вибором студента)	6
5. Підготувати опорний конспект лекції (дисципліна і тема за вибором студента)	6
6. Розробити сценарій семінарського заняття (семінар-бесіда; семінар-диспут, семінар-пресконференція, проблемний семінар тощо).	4
7. Ознайомитися з методикою дистанційного навчання	4
8. Сформувати індивідуальний навчальний план студента з навчальної дисципліни (за вибором)	6
9. Створити шкалу оцінювання навчальної діяльності студента з дисципліни (за вибором)	4
10. Скласти структурно-логічну схему лекційної теми: „Імідж лектора та його складові”	6
11. Підготувати і виступити публічно з проблем педагогічної етики	4
12. Ознайомитися з системою науково-дослідної роботи студентів в університеті	6
13. Скласти план роботи наукового студентського гуртка (за фахом)	4
14. Ознайомитися з педагогічною спадщиною видатних педагогів вищої школи України	14
Всього:	78

7. Методи навчання

Навчальні заняття з дисципліни здійснюватимуться у формі тематичних, проблемних лекцій, практичних та семінарських занять із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів; застосування інтерактивних методів навчання, таких як аналіз ситуацій, обмін думками, рольові та ділові ігри, психологічний тренінг, мозковий штурм тощо, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, есе; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

8. Методи контролю

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; поточний модульний контроль; презентація есе, рефератів, залік. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів студентів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, написання реферату з презентацією, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Модульний контроль* є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом тестів за змістовими модулями. Кількість модулів, змістових модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів, змістових модулів навчальної дисципліни.

9. Розподіл балів, які отримують студенти Форма контролю – залік

Поточний (модульний) контроль						Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7
14	14	14	14	15	15	14

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Осадча Л.А. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Педагогіка і методика викладання у вищій школі». Умань: ВПЦ «Візаві». 2020. 98 с.

12. Рекомендована література

Базова

1.Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузу. К.: Либідь, 1998.

Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики. К.: МАУП, 1999.

2.Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія / М. Б. Євтух, Л. Г. Горяна, Н. О. Терентьєва . Київ, 2015. 420 с.

3. Вища освіта України: тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України у контексті Болонського процесу»: теоретичний та науково-методичний часопис. Київ, 2015. 280 с.

4. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник. / За ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: Навчальна книга, Богдан, 2004.

5. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посіб / Київ, 2017. 456 с.

6. Заика Е. Психологические вопросы организации самостоятельной работы студентов в ВУЗе // Практична психологія та соціальна робота. 2002. №5.

7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІм.Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

8. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.]; Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2017. 316 с.

9. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / за ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть. // Вища освіта України. 2001. №2.

2. Беленька Г.В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі. К., 2001.

3. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід. (Дидактичний аспект). Харків, „Скорпіон”, 2000.

4. Ветров С. Тип навчання – інноваційний. // Вища освіта України. 2001. №2.

5. Головка Л.Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять. // Освіта і Управління. 2002. Т. 5, №4.

6. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 р.р.). / За ред. В.Г. Кременя. Київ-Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004.

7. Лосева Н. Тестування в умовах багатоступеневої підготовки фахівців у вищій школі // Освіта і Управління. 2002. Т. 5, №4.

8. Матеріали науково-практичного семінару „Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації”. Львів, 21-23 листопада, 2003.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.psychology.ru> — психологічні новини, бібліотека, тести

2. <http://psychology.net.ru> – персоналі, новини, тести, форум

3. <http://temenos.ru> - відомості про психологічне консультування

4. <http://www.effecton.ru> - статті про основні психічні явища, особистість, стосунки

5. <http://azps.ru> - словник, статті, хрестоматія, класифікації

6. <http://flogiston.ru> - статті, хрестоматія

7. <http://www.voppsy.ru> - сайт журналу „Вопросы психологии”

14. Зміни у робочій програмі на рік

В 2020 р. в робочій програмі відповідно до навчального плану внесено зміни в структуру дисципліни, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури.